

Gemeenteraadsverkiezingen van 's-Hertogenbosch 16 maart 2022

Informatie voor politieke partijen

Contact

verkiezingen@s-hertogenbosch.nl

073 615 5155

gemeente 's-Hertogenbosch
Projectteam Verkiezingen

Versie

1.0 15 oktober 2021
1.1 19 november 2021
1.2 3 december 2021

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	3
1.1	Kiesgerechtigdheid bij gemeenteraadsverkiezingen	3
1.2	Informatie en contact	3
2.	REGISTRATIE AANUIDING	3
2.1	Termijn indiening en beoordeling registratieverzoek	4
2.2	Wanneer is registratie niet nodig?	4
2.3	Niet verplicht	5
2.4	Te overleggen stukken	5
2.5	Wat kan geregistreerd worden?	5
2.6	Waarborgsom registratieverzoek	5
2.7	Bevoegde bestuurders	6
2.8	Voorwaarden voor registratie	6
2.9	Wel of niet 'voldoende onderscheidend vermogen'?	6
2.10	Beroep	6
2.11	Schrappen aanduidingen	6
3.	KANDIDAATSTELLING	7
3.1	Gebruik Ondersteunende Software Verkiezingen 2020 (OSV2020)	7
3.2	Inlevering kandidatenlijsten	7
3.2.1	<i>Inlevering op dag van de kandidaatstelling</i>	7
3.2.2	<i>Voorinlevering</i>	7
3.2.3	<i>Over te leggen stukken</i>	7
3.3	Waarborgsom kandidaatstelling	8
3.4	Voorwaarden kandidatenlijst	9
3.5	Wijze van vermelding op kandidatenlijst	9
3.6	Ondersteuningsverklaringen	9
3.6.1	<i>Wanneer zijn ondersteuningsverklaringen nodig?</i>	10
3.6.2	<i>Voorwaarden</i>	10
3.6.3	<i>Termijnen</i>	10
3.7	Onderzoek van de kandidatenlijst	10
3.7.1	<i>Niet-openbare zitting</i>	10
3.7.2	<i>Verzuimen</i>	10
3.8	Openbare zitting: geldigheid kandidatenlijsten	11
3.8.1	<i>Nummering kandidatenlijsten</i>	11
3.9	Blanco lijst	11
3.9.1	<i>Procedure blanco lijst</i>	12
3.10	Samenvoeging	12
3.10.1	<i>Zetelverdeling bij samenvoeging</i>	12
3.10.2	<i>Gevolgen eigen kandidatenlijst bij volgende verkiezing</i>	12
4.	VERKIEZINGSUITSLAG	12
4.1	Officiële uitslag	13
4.2	Zetelverdeling	13
4.3	Zetelverdeling over kandidaten	13
5.	BENOEMING KANDIDATEN	14
5.1	Procedure benoeming	14
5.2	Vereisten lidmaatschap en onverenigbare betrekkingen	14

1. Inleiding

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Het college van burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch is verantwoordelijk voor de organisatie van de verkiezing van de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch. De organisatie wordt uitgevoerd door het Projectteam Verkiezingen van de sector Middelen en Dienstverlening. In het volgende overzicht vindt u de belangrijke data voor deze verkiezingen.

<i>Datum</i>	<i>Gebeurtenis</i>	<i>Paragraaf</i>
20 december 2021	Uiterste datum indienen verzoek registratie partijnaam	2.1
17 januari 2022	Uiterste datum waarop de waarborgsom voor de kandidaatstelling op de rekening van de gemeente 's-Hertogenbosch moet staan	2.6
17 t/m 31 januari 2022	Afleggen ondersteuningsverklaringen voor partijen die nog geen zetel hebben in de gemeenteraad	3.6
24 en 25 januari 2022	Voorinlevering kandidatenlijsten	3.2.2
31 januari 2022 9.00 – 17.00 uur	Dag van de kandidaatstelling: inleveren kandidatenlijsten	3.2
1 februari 2022 16.00 uur	Niet openbare zitting onderzoek kandidatenlijsten	3.7.1
2 en 3 februari 2022 09.00-17.00 uur	Herstellen van verzuimen	3.7.2
4 februari 2022 10.00 uur	Openbare zitting centraal stembureau over de geldigheid van de lijsten, de daarop voorkomende kandidaten, en de aanduidingen en de nummering van de lijsten	3.8
14, 15 en 16 maart 2022	Dagen van de stemming	
21 maart 2022 10.00 uur	Zitting van het hoofdstembureau voor het vaststellen van de stemtotalen (het aantal uitgebrachte stemmen per kandidaat). Direct aansluitend zitting van het centraal stembureau voor de vaststelling van de uitslag van de stemming en de uitslag van de verkiezing	4.1

1.1 Kiesgerechtigdheid bij gemeenteraadsverkiezingen

Om een stem uit te kunnen brengen bij de gemeenteraadsverkiezingen gelden de volgende eisen voor zowel Nederlandse kiezers als EU-burgers: een kiezer:

- moet achttien jaar of ouder zijn;
- mag niet uitgesloten zijn van het kiesrecht en
- moet volgens de Basisregistratie Personen op de dag van kandidaatstelling (31 januari 2022) in 's-Hertogenbosch wonen.

Deze voorwaarden gelden ook voor niet-EU-inwoners die minimaal vijf jaar legaal in Nederland verblijven en op de dag van de kandidaatstelling een geldige verblijfstitel hebben. Het hebben van de Nederlandse nationaliteit is dus geen voorwaarde voor het mogen stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen.

(<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/stemmen/niet-nederlandse-inwoners>).

1.2 Informatie en contact

De informatie in dit document is ook te vinden op de website van de Kiesraad:

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden>.

Op de website van de VNG is een zogenaamde FAQ ingericht, zie:

<https://vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/verkiezingen-referenda/vraag-en-antwoord>.

Informatie over de verkiezingsborden is vanaf medio januari te vinden op www.s-hertogenbosch.nl/verkiezingen.

Voor het maken van afspraken, of het stellen van vragen over de organisatie van de gemeenteraadsverkiezing kunt u contact opnemen met het Projectteam Verkiezingen via verkiezingen@s-hertogenbosch.nl

2. Registratie aanduiding

Kiesraad: <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/partijnamen>

Als een politieke partij onder een bepaalde aanduiding wil deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezing van 's-Hertogenbosch, dan moet zij deze naam bij het centraal stembureau van de gemeente 's-Hertogenbosch laten registreren. Deze aanduiding komt bovenaan de kandidatenlijst en op het stembiljet te staan. De aanduiding wordt geregistreerd in een speciaal daartoe bijgehouden register. De registratie blijft gehandhaafd indien u voor de verkiezing een geldige kandidatenlijst inlevert. U hoeft dus geen zetel te halen of behaald te hebben bij de vorige verkiezingen.

2.1 Termijn indiening en beoordeling registratieverzoek

Registratie kan in principe het gehele jaar door. Om met een bepaalde aanduiding mee te kunnen doen met de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezing moet het registratieverzoek uiterlijk 42 dagen voor de dag van kandidaatstelling door het centraal stembureau zijn ontvangen. Verzoeken die later worden ontvangen gelden pas voor de daarop volgende verkiezingen. Voor de gemeenteraadsverkiezing in 2022 is de uiterste datum waarop het verzoek van politieke groeperingen ontvangen moet zijn 20 december 2021. Het heeft de voorkeur om een fysieke afspraak te maken met een medewerker van Projectteam Verkiezingen, op deze wijze kan direct na worden gegaan of alle stukken compleet en correct zijn.

Als een verzoek te laat is ingediend, dan wil dat niet zeggen dat de groepering niet aan de verkiezing mag deelnemen. Dit kan namelijk wel. De groepering mag dan geen aanduiding boven de lijst plaatsen, de lijst krijgt dan alleen een nummer.

De Kieswet geeft geen termijn waarbinnen het centraal stembureau een besluit moet nemen over het verzoek. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat binnen een redelijke termijn moet worden beslist. Welke termijn redelijk is, hangt af van de omstandigheden, maar doorgaans wordt op verzoeken binnen 6 weken beslist.

Indien een verzoek onvolledig is ontvangen dan heeft een politieke partij de mogelijkheid om de documenten die bij het verzoek moeten worden ingediend eventueel aan te vullen of te herstellen. Ook hiervoor geldt dat voor de gemeenteraadsverkiezing in 2022 de volledige aanvraag, dus inclusief de eventueel vereiste aanvullingen, uiterlijk 20 december 2021 moet zijn ontvangen. Het is derhalve raadzaam tijdig een registratieverzoek in te dienen zodat de mogelijkheid bestaat binnen deze termijn het verzoek aan te vullen.

Het centraal stembureau publiceert geregistreerde aanduidingen in het Gemeenteblad en op de website.

2.2 Wanneer is registratie niet nodig?

1. Bij doorwerking van de registratie

Geregistreerde aanduidingen voor de Tweede Kamerverkiezingen of Provinciale Statenverkiezingen hebben in principe 'doorwerking'. Dit betekent dat deze aanduidingen niet opnieuw hoeven te worden geregistreerd in de verschillende gemeenten voor de gemeenteraadsverkiezingen. Tenzij de aanduiding geheel of in hoofdzaak overeenstemt met een reeds geregistreerde aanduiding van een andere politieke groepering en daardoor verwarring kan ontstaan. Zie de geregistreerde aanduidingen voor de Tweede Kamerverkiezingen op <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/tweede-kamer/partijnamen-en-logos/register> en voor Provinciale Staten op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/qmb-2021-280996.html>

Het is wel noodzakelijk dat die groeperingen een gemachtigde en een plaatsvervangend gemachtigde aanwijzen, die bevoegd zijn namens de groepering op te treden. De (plaatsvervangend) gemachtigde is op zijn beurt weer bevoegd om indieners van lijsten te machtigen de geregistreerde aanduiding boven de lijst te plaatsen. Machtiging (Model H 3-1).

2. Bij partijen die bij de vorige verkiezing een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd.

De plaatselijke groeperingen die reeds eerder geregistreerd zijn en bij de vorige verkiezingen een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd hoeven zich niet opnieuw te laten registreren.

2.3 Niet verplicht

Registratie van een aanduiding is niet verplicht. Een politieke partij kan er ook voor kiezen deel te nemen aan de verkiezing met een zogenoemde blanco lijst. In dat geval staat er alleen een nummer bovenaan de kandidatenlijst van de partij en op het stembiljet en geen naam.

2.4 Te overleggen stukken

Alleen partijen die een vereniging zijn met volledige rechtsbevoegdheid (de statuten van de vereniging zijn vastgelegd in een notariële akte) kunnen een naam ('aanduiding') bij het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad laten registreren. Bij het registratieverzoek moeten partijen voegen:

- de statuten (vastgelegd in een notariële akte);
- een recent gewaarmerkt bewijs van inschrijving bij de Kamer van Koophandel;
- een bewijs van betaling van de waarborgsom en
- een verklaring van de politieke partij, waarin de gemachtigde en de plaatsvervangend gemachtigde worden aangewezen. Deze gemachtigden hebben de bevoegdheid de inleveraars van kandidatenlijsten te machtigen de naam van de politieke partij boven de lijst te plaatsen.

2.5 Wat kan geregistreerd worden?

De aanduiding, waarmee men op de kandidatenlijst vermeld wenst te worden, kan geregistreerd worden. Dit kan zijn:

1. De volledige naam van de groepering.
2. Een afkorting van de naam van de groepering.
3. Beide (zowel 1 en 2).

Zoals de aanduiding is geregistreerd moet deze ook op de lijst worden vermeld.

Het is mogelijk om de registratie van een in het register opgenomen aanduiding te wijzigen. Maak hiervoor bij voorkeur een afspraak om de stukken fysiek in te dienen. Het is ook mogelijk via e-mail een wijzigingsverzoek in te dienen. De beoordeling van dat verzoek vindt op dezelfde wijze plaats als de beoordeling van een registratieverzoek van een aanduiding. Een waarborgsom hoeft dan niet te worden betaald. Het is raadzaam dat de partij een recent uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel meestuurt zodat het centraal stembureau kan vaststellen of het verzoek tot wijziging is ingediend door het bevoegd bestuur van de politieke partij.

Ook een wijzigingsverzoek moet tijdig worden ingediend, namelijk 42 dagen voor de dag van kandidaatstelling, oftewel uiterlijk op 20 december 2021.

Overigens kunnen plaatselijke afdelingen van landelijke partijen de plaatsnaam laten toevoegen aan de landelijk geregistreerde aanduiding. In dat geval is er echter geen sprake meer van doorwerking van de landelijke aanduiding en moet de lokale afdeling een verzoek bij het centraal stembureau van de gemeente indienen tot registratie van deze nieuwe aanduiding. Hiervoor gelden de vereisten genoemd in [artikel G 3 van de Kieswet](#). Ook moet blijken dat de landelijke partij geen bezwaar heeft tegen registratie op lokaal niveau, bijvoorbeeld door een verklaring van geen bezwaar af te geven of door een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan.

2.6 Waarborgsom registratieverzoek

Voor de registratie van de naam moet een partij een waarborgsom betalen. Deze bedraagt € 112,50. De waarborgsom wordt teruggegeven als de partij bij de eerstvolgende verkiezing na de beslissing op het registratieverzoek een geldige kandidatenlijst inlevert.

De waarborgsom moet aan de gemeente 's-Hertogenbosch worden overgemaakt op bankrekening: NL71ABNA0885408977

T.n.v. Gemeente 's-Hertogenbosch
Onder vermelding van “waarborgsom registratie politieke groepering (gevolgd door de naam)”.

2.7 Bevoegde bestuurders

Het registratieverzoek moet worden ingediend door de hiertoe bevoegde bestuurders. Wie dat zijn, blijkt uit de statuten en een recent gewaarmerkt bewijs van de inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

2.8 Voorwaarden voor registratie

Het centraal stembureau toetst of het verzoek kan worden ingewilligd. Het centraal stembureau toetst alleen de aanduiding zelf, en niet de doelstelling of de activiteiten van de partij. Hierop geldt één uitzondering. Het centraal stembureau gaat wel na of er sprake is van een politieke partij. Dit wordt getoetst aan de hand van de statuten en/of de feitelijke activiteiten van de partij.

Het centraal stembureau kan in de volgende gevallen afwijzend beslissen op een verzoek tot registratie:

- de aanduiding is in strijd met de openbare orde;
- de aanduiding is verwarrend omdat hij geheel of in hoofdzaak overeenstemt met een al in de betreffende gemeente dan wel voor Tweede Kamer of Provinciale Staten geregistreerde aanduiding van een andere politieke partij, of met een aanduiding waarvoor al eerder een registratieverzoek is ingediend;
- de aanduiding is anderszins misleidend voor de kiezers;
- de aanduiding bevat meer dan 35 letters of andere tekens;
- de aanduiding komt geheel of in hoofdzaak overeen met die van een door de rechter verboden en ontbonden rechtspersoon;
- op dezelfde dag wordt bij het centraal stembureau een verzoek ingediend tot registratie van dezelfde of nagenoeg dezelfde aanduiding.

De beslissing van het centraal stembureau wordt aan de gemachtigde bekendgemaakt. Van de beslissing wordt mededeling gedaan in het Gemeenteblad.

2.9 Wel of niet ‘voldoende onderscheidend vermogen’?

Eén van die criteria bij de beoordeling van een registratieverzoek is dat een naam niet verwarrend is voor de kiezer, doordat deze ‘geheel of gedeeltelijk overeenkomt’ met een al eerder geregistreerde aanduiding. Of dit het geval is, is soms een lastige afweging voor een centraal stembureau. De Kiesraad heeft hiervoor een [handreiking](#) opgesteld.

2.10 Beroep

Belanghebbenden kunnen rechtstreeks in beroep gaan tegen de goedkeuring of weigering van een registratieverzoek door het centraal stembureau. Het beroepschrift moet in tweevoud worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het beroepschrift moet uiterlijk 6 dagen na publicatie van het besluit van het centraal stembureau worden ingediend.

2.11 Schrappen aanduidingen

Na elke verkiezing worden aanduidingen geschrapt uit het register indien:

- De politieke partij is opgeheven;
- De politieke partij een verzoek daartoe heeft gedaan;
- De politieke partij als vereniging door de rechter verboden is verklaard en is ontbonden,
- Voor de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing geen geldige kandidatenlijst is ingeleverd.

Het centraal stembureau deelt de schrappingen mede in het Gemeenteblad.

3. Kandidaatstelling

Kiesraad: <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/kandidaatstelling>

Partijen die aan de gemeenteraadsverkiezingen willen deelnemen, moeten hun kandidatenlijst indienen in de gemeente waarin zij aan deze verkiezing willen deelnemen. Op deze lijsten staan namen van personen die zich kandidaat stellen voor de gemeenteraadsverkiezing. Inlevering gebeurt op de dag van de kandidaatstelling.

3.1 Gebruik Ondersteunende Software Verkiezingen 2020 (OSV2020)

Voor het maken van een aantal benodigde formulieren en de kandidatenlijsten kunnen partijen gebruikmaken van de Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV). De Kiesraad verwacht OSV medio december 2021 beschikbaar te stellen. Zodra OSV beschikbaar is, krijgen de partijen daarover bericht en kunt u vanaf dat moment ook contact opnemen met het Projectteam Verkiezingen voor het maken van afspraken voor eventuele ondersteuningsverklaringen en de voorinlevering van de kandidatenlijsten.

3.2 Inlevering kandidatenlijsten

Alleen de groeperingen die op de dag van de kandidaatstelling een geldige kandidatenlijst hebben ingeleverd, kunnen aan de verkiezing deelnemen.

3.2.1 Inlevering op dag van de kandidaatstelling

Op 31 januari 2022 tussen 09.00 uur en 17.00 uur moeten de kandidatenlijsten worden ingeleverd bij het centraal stembureau van de gemeente 's-Hertogenbosch. Dit is een fatale termijn. Een lijst die buiten deze tijden wordt aangeboden, wordt wel geaccepteerd, maar moet ongeldig worden verklaard. Voor de kandidatenlijst geldt een verplicht voorgeschreven model.

Maak een afspraak om de kandidatenlijst in te leveren. Dit dient door een voor die verkiezing kiesgerechtigde kiezer te gebeuren. De inleveraar moet zich legitimeren met een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de Identificatieplicht (geldig paspoort, ID bewijs of rijbewijs). De inleveraar neemt op een USB stick de data voor Ondersteunende Software Verkiezingen 2020(OSV2020) mee.

Het centraal stembureau is niet verplicht om de partijen erop te wijzen dat zij nog geen lijst hebben ingeleverd.

3.2.2 Voorinlevering

De kandidatenlijst en de bijbehorende stukken kunnen al vóór de dag van de kandidaatstelling worden gecontroleerd door het centraal stembureau. Dit wordt voorinlevering genoemd. Let op: ook als bij voorinlevering blijkt dat alle stukken in orde zijn, moeten de stukken alsnog op de dag van de kandidaatstelling worden ingeleverd.

De voorinlevering vindt in de gemeente 's-Hertogenbosch plaats op 24 en 25 januari 2022 op het Stadskantoor. Maak hiervoor een afspraak. Samen bekijken we dan of de lijst, die u op dat moment met behulp van OSV heeft aangemaakt, aan alle vereisten voldoet.

Zodra de OSV2020 software beschikbaar wordt gesteld door de Kiesraad, is er de mogelijkheid om een afspraak te maken voor de voorinlevering. Partijen krijgen daarover bericht.

3.2.3 Over te leggen stukken

De inlevering van de lijst moet door een kiezer gebeuren, die bevoegd is om deel te nemen aan de betreffende verkiezing. Hij identificeert zich met een geldig identiteitsbewijs. Bij het inleveren van een kandidatenlijst zijn naast de kandidatenlijst (Model H 1) de volgende stukken van belang:

a) Instemmingsverklaring

Van elke kandidaat op de lijst moet een verklaring van instemming met de kandidaatstelling worden overgelegd (artikel H 9 Kieswet en model H 9). Een kandidaat die buiten het Europese deel van Nederland woont, moet op de instemmingsverklaring een gemachtigde binnen het Europese deel van Nederland aanwijzen.

b) Kopie legitimatiebewijs

Van kandidaten die nog geen zitting hebben in de gemeenteraad moet een kopie van een geldig identiteitsbewijs worden overgelegd. Onder een geldig identiteitsbewijs wordt verstaan: geldig paspoort, geldig rijbewijs of geldige identiteitskaart (een document als bedoeld in [art. 1 van de Wet op de identificatieplicht](#)).

Let op: bij het nieuwe model paspoort, rijbewijs en identiteitskaart staat het BSN of sofinummer op de achterzijde, dus moet ook de achterzijde van het legitimatiebewijs gekopieerd worden.

c) Verklaringen van voorgenomen vestiging

Van kandidaten op de lijst die niet in de gemeente wonen, moet een verklaring worden overgelegd waaruit blijkt dat zij van plan zijn om zich in geval van benoeming in de gemeente 's-Hertogenbosch te vestigen.

d) Machtiging tot plaatsen van aanduiding boven lijst

Om een geregistreerde aanduiding van de partij boven de kandidatenlijst te kunnen plaatsen, moet bij de lijst een verklaring van de (plaatsvervangend) gemachtigde van de partij worden gevoegd, waarin deze de inleveraar machtigt om dit te doen (Model H 3-1).

e) Ondersteuningsverklaringen

Partijen die voor het eerst deelnemen aan gemeenteraadverkiezingen of bij de vorige verkiezing geen zetel hebben behaald, moeten voldoende ondersteuningsverklaringen inleveren (Model H 4). Zie paragraaf 3.6.

f) Bewijs van betaling waarborgsom

Partijen die voor het eerst deelnemen aan gemeenteraadverkiezingen of bij de vorige verkiezing geen zetel hebben behaald, moeten een waarborgsom betalen. Zie paragraaf 3.3.

g) Samenvoeging van aanduidingen (zie ook paragraaf 3.10)

Als 2 of meer partijen samen een lijst inleveren, kunnen zij kiezen voor een samenvoeging van aanduidingen of afkortingen daarvan boven de lijst. In dat geval moeten bij de lijst verklaringen worden gevoegd van de (plaatsvervangend) gemachtigden van de desbetreffende politieke partijen, waarin de inleveraar wordt gemachtigd dit te doen (model H 3-2).

3.3 Waarborgsom kandidaatstelling

Partijen die voor het eerst deelnemen aan de gemeenteraadverkiezingen of bij de vorige verkiezingen geen zetel hebben behaald, moeten een waarborgsom betalen aan de gemeenten waar ze willen deelnemen. De waarborgsom voor kandidaatstelling voor gemeenteraden bedraagt € 225,00. Het bewijs van betaling moet de partij bij de kandidaatstelling inleveren.

Deze waarborgsom moet aan de gemeente 's-Hertogenbosch worden overgemaakt op bankrekening: NL71ABNA0885408977
t.n.v. Gemeente 's-Hertogenbosch
O.v.v. "waarborgsom kandidaatstelling politieke groepering (gevolgd door de naam)".

De betaling moet uiterlijk 14 dagen voor kandidaatstelling, dus op 17 januari 2022, op bovengenoemde rekening zijn ontvangen.

Niet alle politieke partijen hoeven een waarborgsom te betalen, namelijk:

- politieke partijen die al zitting hebben in de gemeenteraad;
- samenvoegingen van aanduidingen waarbij aan tenminste één van de partijen bij de vorige gemeenteraadsverkiezing een zetel is toegekend;
- fusies van partijen waarbij alle afzonderlijke partijen een zetel is toegekend bij de vorige verkiezing;
- samenvoegingen van aanduidingen waaraan een zetel is toegekend bij de vorige verkiezing.

Terugbetaling van de waarborgsom geschiedt in volgende twee gevallen:

1. Indien geen geldige lijst wordt ingeleverd, wordt na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing door de gemeente de waarborgsom teruggegeven aan degene die de betaling heeft verricht.
2. Na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing door het centraal stembureau wordt de waarborgsom teruggegeven aan degene die de betaling heeft verricht, tenzij het stemcijfer van de lijst lager is dan 75 procent van de kiesdeler en aan de lijst geen zetel is toegewezen. In dat geval vervalt de waarborgsom aan de gemeente.

3.4 Voorwaarden kandidatenlijst

De kandidatenlijst moet aan een aantal voorwaarden voldoen, namelijk:

1. Een nieuwe politieke partij, of een partij die in de gemeenteraad maximaal 15 zetels bezet, mag maximaal 50 kandidaten op de lijst zetten. Een politieke partij die 16 zetels heeft of meer in de gemeenteraad mag maximaal 80 kandidaten opnemen.
2. Dit geldt ook voor samenvoeging van lijsten. Het aantal zetels van de aan de samenvoeging deelnemende groeperingen worden dan bij elkaar opgeteld.
3. De kandidaten worden geplaatst in de volgorde waarin aan hen de voorkeur wordt gegeven.
4. De kandidaat moet tijdens de zittingsperiode (4 jaar) de voor de gemeenteraad vereiste leeftijd van 18 jaar bereiken en mag niet uitgesloten zijn van het kiesrecht.
5. De naam van de kandidaat mag maar op één lijst voorkomen.
6. De kandidaat moet ingezetene zijn van 's-Hertogenbosch. Is dat niet het geval dan moet hij/zij een verklaring overleggen waaruit blijkt dat hij/zij voornemens is bij benoeming ingezetene van de gemeente te worden.
7. Als blijkt dat de kandidaat meerdere soortgelijke verklaringen heeft afgelegd, dan moet de kandidaat van de lijst worden geschrapt. Hij mag wel tevens op de kandidatenlijst voorkomen van de gemeente waar hij staat ingeschreven.

De toetsingsdatum van de woonplaats en het leeftijdsvereiste is de dag van (eventuele) toelating tot de gemeenteraad.

Het hebben van de Nederlandse nationaliteit is geen voorwaarde voor de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen. Ook niet-EU-inwoners die minimaal 5 jaar legaal in Nederland verblijven, kunnen zich kandidaat stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Bij de kandidaatstelling vindt vanuit het centraal stembureau of gemeente geen toetsing van de integriteit van kandidaten plaats. Omdat er zo weinig mogelijk discussie over de integriteit van volksvertegenwoordigers moet zijn, heeft het ministerie van BZK in januari 2017 voor politieke partijen een handreiking voor integriteitstoetsing van kandidaten ontwikkeld. Het ministerie vraagt politieke partijen hiervoor aandacht te hebben bij de kandidaatstelling, onder andere als onderwerp van de selectiegesprekken en door het laten aanvragen van een VOG-verklaring.

3.5 Wijze van vermelding op kandidatenlijst

Ten aanzien van de vermelding op de kandidatenlijst gelden de volgende vereisten (artikel H 2, van het Kiesbesluit):

1. Een kandidaat wordt op de kandidatenlijst vermeld met naam, voorletters, geboortedatum en gemeente of woonplaats als bedoeld in artikel 1, onderdeel n, van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen. Achter de voorletters kan tussen haakjes de roepnaam van de kandidaat worden vermeld.
2. Nadere aanduidingen van de naam, mits op de gebruikelijke wijze afgekort, mogen aan de naam worden toegevoegd.
3. Een persoon die gehuwd is of gehuwd is geweest, dan wel wiens partnerschap geregistreerd is of geregistreerd is geweest, wordt op de lijst vermeld hetzij met de eigen geslachtsnaam, hetzij, voor zover hij daartoe op grond van artikel 9 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek dan wel artikel 9 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES bevoegd is, met de geslachtsnaam van de echtgenoot of geregistreerde partner, dan wel met de eigen geslachtsnaam door middel van een liggend streepje gevolgd door of voorafgegaan door de geslachtsnaam van de echtgenoot of geregistreerde partner.
4. Achter de voorletters of, indien vermeld, de roepnaam, mag ter aanduiding van het geslacht van de kandidaat de toevoeging «(m)» of «(v)» worden geplaatst.

Ook de nadere aanduiding sr. en jr. wordt toegestaan. De adellijke titels en predicaten behoren eveneens tot de toegestane "nadere aanduiding van de naam".

Wetenschappelijke titels en andersoortige aanduidingen mogen niet worden vermeld. Aanduidingen als bijvoorbeeld "echtgenoot van", "weduwe van", "geboren" of afkortingen daarvan, zijn niet toegestaan.

3.6 Ondersteuningsverklaringen

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/kandidaatstelling/ondersteuningsverklaringen>

Een ondersteuningsverklaring (model H 4) is een schriftelijke verklaring van iemand die deelname van de partij aan de verkiezing ondersteunt. Het afleggen van ondersteuningsverklaringen kan vanaf 14 dagen (i.v.m. corona is 28 dagen) voorafgaand aan

de kandidaatstelling tot op de dag van kandidaatstelling zelf. De ondersteuningsverklaring wordt door OSV gegenereerd.

3.6.1 Wanneer zijn ondersteuningsverklaringen nodig?

Ondersteuningsverklaringen zijn vereist als partijen:

- voor het eerst deelnemen aan de verkiezing; of
- bij de vorige gemeenteraadsverkiezing geen zetel(s) hebben behaald; of
- deelnemen met een blanco lijst (zonder aanduiding).

Voor de gemeente 's-Hertogenbosch geldt dat er 30 ondersteuningsverklaringen moeten worden ingeleverd bij de kandidatenlijst.

3.6.2 Voorwaarden

Voor de ondersteuningsverklaring gelden de volgende voorwaarden:

1. Op de ondersteuningsverklaring moeten de kandidaten op dezelfde wijze en in dezelfde volgorde worden vermeld als op de kandidatenlijst.
2. Verklaringen van ondersteuning kunnen slechts worden afgelegd door personen die binnen de gemeente 's-Hertogenbosch als kiezer zijn geregistreerd. De aangewezen ambtenaar tekent op de verklaring aan of de ondertekenaar als kiezer staat geregistreerd.
3. Ook personen die op een lijst als kandidaat staan, mogen een ondersteuningsverklaring tekenen, op voorwaarde dat zij in 's-Hertogenbosch als kiezer zijn geregistreerd.
4. Overlegging van een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht is verplicht.
5. Het is niet toegestaan meer dan één ondersteuningsverklaring per persoon te tekenen. Tekent de ondersteuner meerdere verklaringen, dan zijn deze alle ongeldig.
6. Een ondersteuningsverklaring kan niet worden ingetrokken.

3.6.3 Termijnen

De ondersteuningsverklaringen moeten in de periode van 3 t/m 31 januari 2022 op het Stadskantoor worden afgelegd, bij een daartoe aangewezen ambtenaar. Hiervoor maakt men eenvoudig een afspraak via www.s-hertogenbosch.nl of door te bellen met 073 615 51 55. Indien u met meerdere personen tegelijk een verklaring van ondersteuning wilt afleggen kunt u daarvoor een gezamenlijke afspraak maken. Hiervoor kunt u contact opnemen met het team Verkiezingen via telefoonnummer 073 615 5118 of via verkiezingen@s-hertogenbosch.nl.

Is een ondersteuningsverklaring niet geldig (doordat bijvoorbeeld bij inlevering blijkt dat een persoon meerdere lijsten heeft getekend of verkeerd heeft getekend) dan is er voor betreffende ondersteuningsverklaringen geen herstel mogelijk. Zou daardoor echter het aantal ondersteuningsverklaringen onder het voorgeschreven aantal (30) komen, dan kan dit verzuim worden hersteld door nieuwe ondersteuningsverklaringen af te (laten) leggen. Het is dus verstandig om méér dan 30 ondersteuningsverklaringen in te leveren.

3.7 Onderzoek van de kandidatenlijst

3.7.1 Niet-openbare zitting

Het onderzoek naar de kandidatenlijsten gebeurt op 1 februari 2022 om 16.00 uur in een niet-openbare zitting van het centraal stembureau. Het centraal stembureau onderzoekt de kandidatenlijsten op hun geldigheid, op de daarop voorkomende kandidaten en op de geplaatste aanduiding van de partij.

Het centraal stembureau legt de kandidatenlijsten en ondersteuningsverklaringen direct na het onderzoek van de lijsten ter inzage. Van de zitting voor het onderzoek naar de kandidatenlijsten wordt proces-verbaal opgemaakt, dat bij het centraal stembureau ter inzage wordt gelegd.

3.7.2 Verzuimen

Bij het onderzoek van de kandidatenlijsten kunnen de volgende herstelbare verzuimen worden geconstateerd:

- een of meerdere geldige verklaringen van ondersteuning ontbreken;
- een verklaring van voorgenomen vestiging van een kandidaat ontbreekt;
- een kandidaat is niet op de juiste wijze op de kandidatenlijst vermeld;
- een verklaring van instemming voor kandidaatstelling op de lijst ontbreekt;
- de kopie van een geldig identiteitsbewijs ontbreekt bij de instemmingsverklaring van een kandidaat die nog geen zitting heeft in de raad;

- bij een kandidaat die buiten het Europese deel van Nederland woonplaats heeft ontbreekt de aanwijzing van een gemachtigde;
- het bewijs van storting van de waarborgsom ontbreekt;
- de lijst is niet persoonlijk ingeleverd door een kiezer, bevoegd tot deelneming aan de desbetreffende verkiezing;
- de inleveraar heeft zich niet gelegitimeerd met een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht;
- de verklaring van machtiging tot naamaanduiding boven de lijst ontbreekt.

Deze verzuimen kunnen hersteld worden op 2 en 3 februari 2022 van 09.00 uur tot 17.00 uur. Hiervoor wordt met de betrokken partijen een afspraak gemaakt. Let op: als herstel van verzuim mogen geen aanvullingen van nieuwe kandidaten worden gedaan.

3.8 Openbare zitting: geldigheid kandidatenlijsten

Op 4 februari 2022 om 10.00 uur beslist het centraal stembureau in een openbare vergadering over de geldigheid van de kandidatenlijsten, het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten, het handhaven van de daarboven geplaatste aanduiding, de nummering van de kandidatenlijsten en de openbaarmaking van de lijstnummers. Ook van deze openbare zitting wordt een proces-verbaal opgemaakt dat ter inzage wordt gelegd.

Tegen de beslissing van het centraal stembureau over de geldigheid van de kandidatenlijsten kan iedere kiezer binnen vier dagen een beroepschrift indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Deze doet uiterlijk binnen 6 dagen na ontvangst van het beroepsschrift uitspraak. Er is geen beroep mogelijk tegen de beslissing van het centraal stembureau over de nummering van de kandidatenlijsten. Wel kunnen aanwezige kiezers in deze zitting mondeling bezwaren inbrengen. Deze bezwaren worden opgenomen in het proces-verbaal van de zitting.

Ingevolge artikel 15 van de Kieswet zijn ongeldig de lijsten:

- die niet op 31 januari 2022 tussen 09.00 uur en 17.00 uur zijn ingeleverd bij het centraal stembureau;
- waarvan (indien vereist) het bewijs van betaling van de waarborgsom ontbreekt;
- waarbij te weinig geldige ondersteuningsverklaringen zijn ingeleverd;
- waarbij niet het juiste model is gehanteerd;
- die niet persoonlijk door een kiesgerechtigde zijn ingeleverd;
- waarbij de inleveraar zich niet heeft gelegitimeerd met een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht;
- waarop alle kandidaten zijn geschrapt.

3.8.1 Nummering kandidatenlijsten

Eerst worden de lijsten genummerd van partijen die al bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen één of meer zetels hebben behaald. Het aantal stemmen dat de partijen bij de vorige verkiezing hebben behaald, bepaalt de volgorde van toekenning van de nummers. De partij die het grootste aantal stemmen heeft behaald, krijgt nummer 1, enz. Bij een gelijk aantal stemmen beslist het lot.

Daarna wijst het centraal stembureau aan nieuwe partijen een nummer toe. Dit gebeurt (indien nodig) via loting.

De lijstnummering wordt zo snel mogelijk na afloop van de zitting openbaar gemaakt op de in de gemeente gebruikelijke wijze. Het centraal stembureau maakt van de zitting voor de nummering van kandidatenlijsten een proces-verbaal op.

3.9 Blanco lijst

Het is niet verplicht om een partijnaam te registreren. Partijen kunnen ook met een blanco lijst, dat wil zeggen: zonder naam ('aanduiding') boven de lijst, deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. In dat geval staat alleen een nummer boven de lijst van de partij op het stembiljet en geen naam.

Een partij die met een blanco lijst wil deelnemen aan de verkiezing slaat de procedure van registratie van een aanduiding over.

3.9.1 Procedure blanco lijst

Voor het inleveren van de blanco kandidatenlijst geldt de normale procedure, op de volgende punten na:

- omdat er geen aanduiding geplaatst hoeft te worden, is een machtiging om dit te doen niet nodig.
- op de ondersteuningsverklaringen kan de ruimte achter 'aanduiding partij' leeg blijven. Dit geldt ook voor alle overige formulieren waar om de aanduiding van de groepering gevraagd wordt.
- het voeren van een gezamenlijke lijst waarbij de aanduidingen van de betrokken partijen worden samengevoegd is niet mogelijk.

3.10 Samenvoeging

Een samenvoeging van aanduidingen houdt in dat twee of meer partijen gezamenlijk één kandidatenlijst inleveren met bovenaan de samenvoeging van hun partijnamen of de afkortingen daarvan. Deze samengevoegde aanduiding staat vervolgens ook op het stembiljet. Politieke partijen kunnen bijvoorbeeld voor een samenvoeging van aanduidingen kiezen als zij afzonderlijk te weinig kandidaten voor hun kandidatenlijst hebben. Alleen partijnamen die al geregistreerd zijn, kunnen worden samengevoegd. Bij de inlevering van de kandidatenlijst moeten zij gezamenlijk de wens daartoe kenbaar maken. In de aanduidingen mogen geen veranderingen worden aangebracht.

3.10.1 Zetelverdeling bij samenvoeging

Nadat berekend is hoeveel zetels de kandidatenlijst met daarboven een samenvoeging van aanduidingen heeft gekregen, worden deze zetels aan de gekozen kandidaten toegewezen. Het is dus niet zo dat eventuele zetels die aan deze lijst zijn toegekend, vervolgens nog worden gesplitst per partij. De partijen nemen dan ook als één fractie zitting in het vertegenwoordigend orgaan.

3.10.2 Gevolgen eigen kandidatenlijst bij volgende verkiezing

Politieke partijen die bij de voorgaande verkiezing samen één kandidatenlijst hebben ingeleverd, maar bij de volgende verkiezing weer ieder met een eigen kandidatenlijst aan de verkiezing willen deelnemen, worden op één lijn gesteld met politieke partijen die voor de eerste keer aan de verkiezing deelnemen. Zij moeten dus een waarborgsom betalen en ondersteuningsverklaringen inleveren. Ook komen zij dan niet in aanmerking voor een voorkeurnummer en moeten ze voor hun lijstnummer mee loten met andere nieuwe partijen.

4. Verkiezingsuitslag

Kiesraad: <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/uitslagen>

Het gemeentelijk centraal stembureau stelt de officiële uitslag op 21 maart 2022 vast tijdens een openbare zitting.

Op de avond van 16 maart 2022 wordt een voorlopige, niet-officiële uitslag in de media gepresenteerd. Deze is gebaseerd op sneltellingen van de stembureaus. Deze uitslag wordt tussen 23.30 en 00.00 uur verwacht.

Via <http://www.verkiezingsuitslagen.nl/> zijn alle uitslagen van voorgaande verkiezingen te raadplegen.

4.1 Officiële uitslag

Op 21 maart 2022 om 10.00 uur komt het gemeentelijk centraal stembureau in een openbare zitting bijeen en stelt het totaal aantal uitgebrachte stemmen, de aantallen stemmen per lijst en per kandidaat vast. Ook wijst het de zetels toe aan de verschillende kandidaten, rekening houdend met uitgebrachte voorkeurstemmen. Tegen de vaststelling van de verkiezingsuitslag door het centraal stembureau is geen beroep mogelijk. Tijdens deze openbare zitting kunnen aanwezigen eventuele bezwaren mondeling inbrengen over het verloop van de stemming of het tellen van de stemmen door de stembureaus. De bezwaren worden in het proces-verbaal opgenomen. De gemeente publiceert het proces-verbaal op internet.

4.2 Zetelverdeling

Het gemeentelijk centraal stembureau verdeelt de zetels en restzetels over de partijen aan de hand van de aantallen daarop uitgebrachte stemmen.

Op de website van de Kiesraad wordt dit uitgelegd:

<https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/gemeenteraden/uitslagen/zetelverdeling-over-partijen>

4.3 Zetelverdeling over kandidaten

Na de verdeling van zetels over de partijen, stelt het centraal stembureau vast welke kandidaten zijn gekozen. Zetels worden in eerste instantie toegekend aan kandidaten die met voldoende voorkeurstemmen zijn gekozen. Als er dan nog meer zetels te verdelen zijn, is de volgorde op een lijst bepalend.

Om te bepalen of er kandidaten met voorkeurstemmen zijn gekozen, worden alle stemmen die de kandidaat in een gemeente heeft gehaald bij elkaar opgeteld. Een kandidaat kan op basis van het aantal behaalde voorkeurstemmen een hoger geplaatste kandidaat passeren, op voorwaarde dat hij de voorkeurdrempel (25% van de kiesdeler) heeft gehaald.

Voorbeeld: kandidaat nr. 5 met 100.000 stemmen passeert kandidaat 1 met 75.000 stemmen. Als er maar één zetel te verdelen is, gaat de zetel naar nummer 5, mits kandidaat nr. 5 wel de voorkeurdrempel heeft gehaald.

5. Benoeming kandidaten

Het centraal stembureau benoemt de gemeenteraadsleden. Vervolgens beoordeelt de (oude) gemeenteraad of de verkozen verklaarde kandidaten kunnen worden toegelaten als lid van de gemeenteraad.

5.1 Procedure benoeming

1. Op uiterlijk 22 maart 2022 geeft het centraal stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming.
2. Neemt benoemde de benoeming aan, dan moet hij uiterlijk binnen 10 dagen schriftelijk aan de gemeenteraad van de gemeente 's-Hertogenbosch overleggen:
 - a) een verklaring van aanneming van de benoeming;
 - b) een verklaring van de openbare betrekkingen die hij/zij bekleedt;
 - c) een uittreksel uit de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP).
3. De oude gemeenteraad controleert in een zogeheten geloofsbrievenonderzoek of de benoemde kandidaat aan de vereisten voor het lidmaatschap van de gemeenteraad voldoet. Ook controleert de raad of de kandidaat geen nevenfuncties vervult die niet met het lidmaatschap samengaan.
4. Beëdiging vindt plaats in de eerste vergadering van de nieuwe gemeenteraad.

5.2 Vereisten lidmaatschap en onverenigbare betrekkingen

Voor het lidmaatschap van de gemeenteraad is vereist dat men inwoner van de gemeente is, de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en niet is uitgesloten van het kiesrecht. Personen die geen onderdaan van de Europese Unie zijn, moeten tenminste 5 jaar legaal in Nederland wonen voordat zij raadslid kunnen worden (zie artikel 10 van de Gemeentewet).

In de artikelen 13 en 15 van de Gemeentewet is geregeld welke functies onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van de raad. Zo mag een gemeenteraadslid niet ook burgemeester of wethouder of ambtenaar van de betreffende gemeente zijn. Uitzondering hierop is de periode na verkiezingen. Een raadslid mag dan gedurende een korte periode ook wethouder zijn. Dat is het geval wanneer een zittende wethouder na de verkiezingen raadslid is geworden. Bij de collegevorming moet deze persoon, als hij zou kunnen doorgaan als wethouder, kiezen tussen het raadslidmaatschap en de functie van wethouder. Een gemeenteraadslid mag verder geen Commissaris van de Koning, gedeputeerde, griffier of secretaris van de provincie zijn. Het ambt van minister of staatssecretaris is bijvoorbeeld ook niet verenigbaar met het raadslidmaatschap. Zo zijn er nog enkele functies in de Gemeentewet genoemd. Het lidmaatschap van de gemeenteraad gaat op zich wel samen met het lidmaatschap van provinciale staten en van de Eerste of Tweede Kamer.

Een gemeenteraadslid met een nevenfunctie die in strijd is met de Gemeentewet, wordt geschorst door de voorzitter van de gemeenteraad.

Tegen een beslissing over de toelating van leden en geschillen over geloofsbrieven kan in Nederland geen beroep worden ingesteld.

Bij het geloofsbrievenonderzoek wordt niet meegewogen of een kandidaat een strafblad heeft of anderszins niet-integer is. Wel kunnen politieke partijen dit zelf meenemen in het selecteren en screenen van kandidaten. Desgewenst kunnen zij een 'Verklaring Omtrent het Gedrag' (VOG) voor kandidaten aanvragen. We verwijzen hiervoor naar de Handreiking Integriteitstoetsing, die door het ministerie van BZK is ontwikkeld.

NB: bovenstaande informatie is een afgeleide van de Kieswet en hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.